

KONFERENCIJA KAIP MOKYMO SI METODAS IR JO TAIKYMAS PRADINIAME UGDYME

Violeta Lukočienė

Šilutės Martyno Jankaus pagrindinė mokykla, Lietuva

El. paštas: violeta.lukociene@gmail.com

Įvadas

Ugdymo(si) mokslų teoretikai ir praktikai nuolatos ieško kuo įvairesnių formų, metodų ugdymo(si) procese, kad mokiniai būtų aktyvūs proceso dalyviai, ieškotų atsakymų į jiems rūpimus klausimus, domėtusi gamtamoksliniais dalykais. Ieškoma įvairesnių užduočių ir jų atlikimo būdų, kad kiekvienas mokinys galėtų ją atlikti, įvertinti savo darbą, gebėjimus, pasidžiaugti atradimais. Tokiu būdu mokiniams atsiranda motyvacija mokytis toliau. Analizuojant ugdymo(si) metodų teorines prielaidas, pastebima, kad asmenybės vystymąsi pagrindžia konferencija kaip metodas. Šis metodas skatina ugdymo(si) proceso dalyvių aktyvių ryšių tarp narių palaikymą, įpinant asmenines patirtis (Underwood, Wald, 2008). Viena vertus, žinių kūrimas vyksta per socialinį konstrukcionizmą, kita vertus, per asmeninę patirtį ir jos kontekstualumą įvykyje. Kaip pažymi Hameister (1994), konferencija, kaip metodas, nėra naujas, jau Sokrato mokymas įvardijamas kaip konferencijos metodas, tačiau jo aktualumas išlieka ir šių dienų realijose.

Šios analizė tikslas – pristatyti konferenciją kaip mokymosi metodą ir jo taikymą pradinėse klasėse gamtos ugdymo kontekste. Toks metodas įpina daugialypinės terpės mokymosi procesą, kuris apima įvairias skaitmenines medijas tokias kaip, tekstas, vaizdas, garsas, video, kurie yra integruojami į vieną pranešimą.

Konferencija kaip mokymo(si) metodas

Jau keletą metų Šilutės Martyno Jankaus pradinių klasių mokiniai ir mokytojai organizuoja renginius skirtus Žemės dienai. Renginys apima įvairias veiklas, iš kurių mokiniai gali rasti sau priimtinausią ar labiausiai tenkinančią jo / jos poreikius: dalyvauti konferencijoje su pranešimu (vienas ar keliese), piešti, rinkti informaciją, kurti iš antrinių žaliavų, sukalti inkilą, būti žurnalistu arba „pranešti“ gamtos naujieną. „Pranešti naujieną iš gamtos“, t. y. atėjęs ryte į mokyklą mokinys turi pasakyti, ką pastebėjo ateidamas į mokyklą (parskrido paukščiai, užšalo pelkė, pražydo šalpusnis ir pan.). Tačiau didžiausias dėmesys skiriamas konferencijai, kurios tikslas ugdyti mokinių kūrybiškumą, kritinį mąstymą ir tiriamojo darbo įgūdžius bei gebėjimą savarankiškai spręsti problemas. Konferencija kaip ugdymo metodas pažymi takoskyrą tarp mokinys centre vs. mokytojas centre. Mokinys, kaip centrinė figūra, sudaro sąlygas mokiniams bendrauti vieniems su kitais be mokytojo vaidmens pozicionavimo ugdymo procese (Backer, 2015).

Konferencija kaip metodas turi struktūrinės dalis (Hameister, 1994):

1. Bendrų interesų ar poreikių identifikavimas;
2. Temų generavimas;
3. Tikslų numatymas;
4. Pranešėjų atrinkimas;
5. Programos įvertinimas per metodus, technikas ir kt.

Pirmaisiai, ruošdamiesi pradinių klasių konferencijai, yra sprendžiama tų metų tematika, atsižvelgiant į mokinių, bendruomenės poreikius, nacionalinius prioritetus. Praėjusios konferencijos temos buvo skelbiamos pagal amžiaus grupes. Jos buvo tokios: 1 klasės ruošia konferencijos pranešimus „Gamtos objektai“; 2 klasės – „Šiukšlės aplink mus“; 3 klasės – „Gamtos katastrofos ir nelaimės“; 4 klasės – „Kaip galiu prisidėti prie gamtos išsaugojimo“. Siekiant ugdyti mokinių socialinius, komunikacinius įgūdžius jie pasiskirstė grupėmis, kuriose pasiskyrė vaidmenis ir atsakomybes. Pagrindinis siekis – leisti įvykiams tekėti sava tėkme, atsisakant sisteminės kontrolės ir suteikiant mokiniams galią pasidalinti administracinėmis atsakomybėmis tarpusavyje. Vienas iš konferencijos metodų tikslų mokymasis per diskusijas, kurių metu grupė turi siekti bendrų tikslų (Backer, 2015). Kitas žingsnis ugdantis mokinių analitinius, mokslinius įgūdžius yra domėjimasis pasirinkta tema, medžiagos rinkimas, jos sisteminimas, apibendrinimas. Suvokimas, kad supranti tai, kuo domiesi, skatina motyvaciją, ugdo kritinį mąstymą ir vertybines nuostatas, didina mokymosi mokytis kompetenciją. Visa tai yra nepakeičiama saviraiškos sritis, ugdanti savarankišką, mąstančią, aktyvią asmenybę, gebančią suprasti žmogaus ir aplinkos tarpusavio sąveikos darnos svarbą bei siekiančią puoselėti ir saugoti aplinką savo bei ateities kartų gyvenimo kokybei gerinti (Baranauskas ir kt., 2013).

Vadovaujantis D. R. Hameister konferencijos metodo žingsnių eiga, atrenkant pranešėjus, klasėse išklausomi paruošti pranešimai. Mokiniai slaptu balsavimu išrenka įdomiausius pranešimus, kurie konferencijos metu skaitomi aktų salėje ir pristatomi pradinių klasių mokiniams, tėvams ir visoms suinteresuotoms šalims. Jos dalyviai taip pat įtraukiami į veiklas, pranešimo metu klausosi bei užsirašo įdomiausias mintis, patikusias idėjas. Šios veiklos tikslas – aktyvus mokinių dalyvavimas, socialinio dialogo kūrimas, pateikiant pranešėjams klausimų.

Integruojant įvairias skaitmenines medijas skirtingų klasių mokiniai panaudojo vis kitokias priemones. Pirmų klasių mokiniai domėjosi gamtos objektais. Papasakojo apie piliakalnių, „Raganų“ eglę. Apsirengė raganaitėmis ir „suvaidino“ pranešimą.

1 pav. 1b klasės pranešimas apie „Raganų“ eglę

Antrų klasių mokinių interesų laukas buvo išmetamų šiukšlių kiekio mažinimas ir jų rūšiavimas. Išanalizavę medžiagą, surinkę įvairius duomenis mokiniai pateikė pasiūlymų ir patarimų, kaip galima sumažinti gamtos šiukšlinimą, paupių ir paežerių teršimą.

Trečiųjų pranešimų tematika susieta su gamtos nelaimėmis ir katastrofomis, o ketvirtokai analizavo, ateities perspektyvas ir žmogaus indėlį prisidedant prie gamtos išsaugojimo ateinančioms kartoms.

2 pav. Trečiokai „Gamtos katastrofos ir nelaimės“

3 pav. Ketvirtokai „Kaip galiu prisidėti prie gamtos išsaugojimo“

Socialinį dalyvavimą ir įsitraukimą į bendruomenės veiklas, sprendžiant įvairias gamtosaugines problemas, liudija aktyvus mokinių įsitraukimas į konferenciją, ieškant daugialypių terpių pademonstruojant nagrinėjamos temos aktualumą ir reikšmingumą.

4 pav. Perskaityta 17 pranešimų

Siekiant ugdyti mokinių kūrybiškumą ir tėvų įsitraukimą į ugdymo(si) procesą trylika trečiųjų ir ketvirtokų su tėvelių ar senelių pagalba sukėlė inkilus parsukridusiems į Lietuvą sparnuočiams. Šiuos inkilus pradinukai kartu su girininkais sukabino Šilutės girininkijos miškelyje, sudalyvaudami inkilų kėlimo akcijoje „Paukščiai grįžta namo 2017“. Taip pat buvo gaminami žaislai iš antrinių žaliavų.

5 pav. Sukalti 11 inkilų

6 pav. Žaislas iš antrinių žaliavų

Konferencijos metu pristatyti pranešimai nereikalauja ilgalaikių tyrimų, stebėjimų, nes pradinukams tai būtų sudėtinga. Padėdami pamatus pradžiai, užauginami būsimi mokslininkai, laisvai mąstantys, nebijantys reikšti savo nuomones, asmenybės.

Apibendrinant galima teigti, kad gamtos pažinimas per konferencinę veiklą – tai mokymasis atrandant, žinant, patiriant. Kiekvienas gamtamokslinis pažinimas gali būti įvairiapusis. Tokia konferencinė veikla praturtina ugdymo(si) procesą, skatina

mokinių aukštesnę mokymosi motyvaciją, ugdo kūrybinį, analitinį mąstymą. Tokia pranešimų pristatymai, bendruomenės įsitraukimas į ugdomąjį procesą – skatina socialinę komunikaciją, ugdymo(si) procesą daro reikšmingą ne tik jo dalyviams, bet ir visai bendruomenei, didindama angažuotumą gamtos problemoms spręsti.

Pastaba

Tekste publikuojamos Violetos Lukočienės nuotraukos.

Literatūra

- Backer, D. (2015). *The conference method, or harkness pedagogy: Listening for discussion*, [žiūrėta 2018-03-02]. Prieiga per internetą: https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:0BB-lj92BGYJ:https://hcommons.org/deposits/download/hc:10982/CONTENT/the_conference_method_or_harkness_pedago-1.pdf/+&cd=6&hl=lt&ct=clnk&gl=lt.
- Baranauskas K. ir kt. (2013). *Mokomės gamtoje ir iš gamtos: tyrimų žaliuosiose mokymosi aplinkose metodinė priemonė*, 1 dalis [Education in nature and from nature: a methodological tool for research in green learning environments]. Šiauliai: Titnagas.
- Hameister, D. R. (1994). *Conference Evaluation: Pros or Cons*. Reports – Research.
- Underwood Marion, K., Wald Rebecca, L. (2008). Conference-style learning: A method for fostering critical thinking with heart. *Nurse Researcher*, 16 (1), 56-70.

Summary

THE CONFERENCE AS A LEARNING METHOD AND ITS APPLICATION IN PRIMARY EDUCATION

Violeta Lukočienė

Silute Martynas Jankus Basic School, Lithuania

While analysing theoretical presumptions of educational methods, it has been noticed that personality's development is validated by the conference as a method. This method stimulates support of active relationships among the participants of education process involving personal experiences. Conference as an education method involves learning process of multidimensional environment that includes various types of digital media such as text, image, sound, video that are integrated into one presentation. Conference as education method highlights the division between pupil-centred vs. teacher-centred conceptions. A pupil as a central figure creates conditions for pupils to communicate with each other without teacher's positioning in the education process. Pupils and teachers of Šilutė Martynas Jankus primary school organise events dedicated to the Earth Day. One of the events is conference. Conference activities, presentations, community's involvement into the educational process stimulate social communication; the education process becomes important not only to its participants, but also to the whole community increasing the engagement to solve nature problems.

Keywords: conference as education method, primary school pupils, Earth Day, nature lessons.